

Πηγή:	ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ	Σελ.:	132-135	Ημερομηνία έκδοσης:	15-10-2023
Αρθρογράφος:		Επιφάνεια :	2350.51 cm ²	Κυκλοφορία:	0
Θέματα:	ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ, ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ, ΦΑΡΜΑΚΑ, ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ				

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΒΑΛΤΑΣ

Φαρμακοποιοί και Πρωτοβάθμια Φροντίδα

ΠΩΣ ΟΡΑΜΑΤΙΖΕΤΑΙ Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
ΤΟ ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ ΤΟΥ ΑΥΡΙΟ, ΠΟΙΟΣ ΘΑ ΕΙΝΑΙ
Ο ΝΕΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΟΥ
ΚΑΙ ΠΩΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΘΕΙ
ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΕΙΨΗΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ.

Της Πέννης Μπουλούτζα
Φωτογραφία: Άγγελος Γιωτόπουλος

ΩΣ ΕΝΑΝ ΕΝΕΡΓΟ πρωτοβάθμιο κόμβο υγείας, με προδιαγραφές εξατομικευμένης φαρμακευτικής φροντίδας, συμβουλευτικής παροχής ποιοτικών υπηρεσιών υγείας και ενεργής συμμετοχής σε εθνικά προγράμματα πρόληψης, οραματίζεται το φαρμακείο του αύριο ο πρόεδρος του Πανελληνίου Φαρμακευτικού Συλλόγου, Απόστολος Βαλτάς. Στη συνέντευξή του ο κ. Βαλτάς επισημαίνει τον σημαντικό ρόλο που διαδραμάτισαν οι φαρμακοποιοί της κοινότητας στην πρόσφατη κρίση της πανδημίας, παρέχοντας υπηρεσίες που, όπως σημειώνει, «ανέδειξαν τον επι-

στημονικό ρόλο του φαρμακοποιού και επιβεβαίωσαν τη σημαντική συμβολή του στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας». Αναφερόμενος δε στο διαχρονικό, όπως το χαρακτηρίζει, πρόβλημα των ελλείψεων φαρμάκων, ο κ. Βαλτάς τονίζει ότι «είναι υποχρέωση της πολιτείας να εφαρμόσει αυστηρά τους νόμους και να ελέγξει σε καθημερινή βάση όλους τους κρίκους της αλυσίδας διακίνησης φαρμάκου, αποτρέποντας τις πρακτικές που οδηγούν σε κερδοσκοπία ορισμένων και σε διαταραχή της εύρυθμης λειτουργίας του ελληνικού φαρμακείου».

Η δημοσιονομική κρίση από τη μία και η πανδημία από την άλλη ήταν δύο συνθήκες που άλλαξαν πολλά στον τομέα της υγείας. Πώς επηρέασαν τα ιδιωτικά φαρμακεία και ποιος είναι ο ρόλος του φαρμακοποιού σήμερα;

Η οικονομική και δημοσιονομική κρίση των ετών των μνημονίων συμπίεσε δραστικά και βίαια τα οικονομικά μεγέθη του ελληνικού φαρμακείου, με αποτέλεσμα η πλειονότητα των φαρμακοποιών να αντιμετωπίζει σοβαρά θέματα ρευστότητας αλλά και βιωσιμότητας

των φαρμακείων τους. Από το ξέσπασμα της πανδημικής κρίσης, τον Μάρτιο του 2020, οι υγειονομικοί επιστήμονες κλήθηκαν να αντιμετωπίσουν την πρωτοφανή αυτή κατάσταση και να προσπίσουν τη δημόσια υγεία έναντι ενός νέου και άγνωστου εχθρού. Τα ελληνικά φαρμακεία και οι φαρμακοποιοί της κοινότητας διαδραματίζουν από τότε έως σήμερα καθοριστικό ρόλο στη διαχείριση της πανδημίας σε επίπεδο Πρωτοβάθμιας Φροντίδας και αποτελούν τον πιο στενό και αξιόπιστο συνεργάτη της κοινωνίας και της πολιτείας. Οι δράσεις που ανέλαβαν και αυτές στις οποίες συμμετείχαν τα φαρμακεία ήταν κομβικές για την ανάσχεση των καταστροφικών επιπτώσεων της πανδημίας και εκτείνονται από την ενημέρωση-εκπαίδευση του κοινού σε θέματα διασποράς του ιού και ορθολογικής χρήσης των φαρμάκων έως την προαγωγή του μαζικού εμβολιασμού και την επιδημιολογική επιτήρηση με τη διανομή self tests και τη διενέργεια rapid tests. Οι παρεχόμενες υπηρεσίες στην τριετία της πανδημίας ανέδειξαν τον επιστημονικό ρόλο του φαρμακοποιού και επιβεβαίωσαν τη σημαντική συμβολή του στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας. Λόγω της συχνής επισκεψιμότητας των ασθενών στα φαρμακεία και της οικειότητας που αναπτύσσεται με τον φαρμακοποιό, δημιουργείται ένας αποτελεσματικός κώδικας επικοινωνίας, που σε συνδυασμό με την εμπιστοσύνη και τον σεβασμό στο πρόσωπό του διασφαλίζει την αποτελεσματικότητα των θεραπευτικών πρωτοκόλλων και την ελαχιστοποίηση των πιθανών κινδύνων που συνοδεύουν τη φαρμακευτική αγωγή. Η εξατομικευμένη προσέγγιση του ασθενούς και ο πολλαπλός ρόλος του φαρμακοποιού είναι, συμπερασματικά, κομβικός σε ένα Εθνικό Σύστημα Υγείας.

Μία από τις προσπάθειες του Πανελληνίου Φαρμακευτικού Συλλόγου είναι να αναγνωριστεί το φαρμακείο ως κρίκος στην αλυσίδα της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας. Αναφερθήκατε ήδη στα rapid tests. Ποιες άλλες υπηρεσίες μπορεί να παρέχει ένα

**«ΟΙ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΕΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΤΗΝ
ΤΡΙΕΤΙΑ ΤΗΣ
ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ
ΑΝΕΔΕΙΞΑΝ ΤΟΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΡΟΛΟ
ΤΟΥ ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΟΥ
ΚΑΙ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΑΝ
ΤΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ
ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΣΤΗΝ
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ
ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΥΓΕΙΑΣ».**

φαρμακείο και πώς θα πρέπει να αποζημιώνονται αυτές;

Πρόσφατα, σε εκδήλωση για την έρευνα σχετικά με την «Ικανοποίηση κοινού από τα ιδιωτικά φαρμακεία» του Ινστιτούτου Πολιτικής Υγείας και από τον καθηγητή κ. Σουλιωτή, η οποία κατέδειξε τον πολλαπλό ρόλο των φαρμακοποιών στο σύστημα υγείας, παρουσιάστηκε και η τεκμηριωμένη πρόταση του συλλόγου για τις υπηρεσίες φαρμακευτικής φροντίδας, οι οποίες θα μπορούσαν να παρέχονται στα ελληνικά φαρμακεία προς όφελος των πολιτών. Οι συγκεκριμένες υπηρεσίες έχουν επιλεγεί και μελετηθεί λόγω του προληπτικού χαρακτήρα τους για την υγεία των πολιτών και πάντα σε μια λογική εναρμόνισής τους με τις νέες πρακτικές που απαιτούνται σε ένα σύγχρονο σύστημα Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας και είναι: η διαχείριση φαρμακοθεραπείας και η συμμόρφωση του ασθενούς, η παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας της αντιπερτα-

σικής αγωγής, η εκπαίδευση στη χρήση αναπνευστικών συσκευών χορήγησης φαρμάκων, η πρόληψη καρκίνου μέσω της διακοπής του καπνίσματος, η καταχώριση και η διενέργεια εμβολιασμών του Εθνικού Προγράμματος Εμβολιασμού Ενηλίκων. Το ζήτημα της αποζημίωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών είναι θέμα διαπραγμάτευσης με το Υπουργείο Υγείας στη νέα κυβέρνηση και, κατά την άποψη του Πανελληνίου Φαρμακευτικού Συλλόγου, θα πρέπει να συμβαδίσουμε με τα πρότυπα αποζημίωσης άλλων ευρωπαϊκών κρατών που έχουν ήδη ενσωματώσει αντίστοιχες υπηρεσίες στα δικά τους εθνικά συστήματα υγείας. Είναι λοιπόν, πέρα από κάθε αμφιβολία, φανερό πως οι Έλληνες φαρμακοποιοί μπορούμε να βελτιώσουμε σημαντικά την αποτελεσματικότητα του συστήματος Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας στη χώρα μας, συμβάλλοντας στην εξατομίκευση των υπηρεσιών, μειώνοντας τη θνητότητα που οφείλεται σε εσφαλμένη χρήση φαρμάκων και προάγοντας μια κουλτούρα πρόληψης υγείας στην ελληνική κοινωνία.

Υπάρχει αντίλογος από τους γιατρούς, που λένε ότι υπηρεσίες που παρέχονται από τα φαρμακεία, όπως π.χ. η χορήγηση εμβολίων, είναι ιατρικές πράξεις και ως τέτοιες θα πρέπει να γίνονται σε ιατρεία. Τι απαντάτε;

Φυσικά και δεν πρόκειται για ιατρικές πράξεις. Η άποψη αυτή συγκεκριμένων ιατρών εναντιώνεται σε ό,τι ισχύει στην ΕΕ και σε ό,τι έχει αναφέρει ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας για το θέμα της πρόληψης. Δηλαδή η Ελλάδα δεν ανήκει στην Ευρώπη, όπου όλοι οι ευρωπαϊκοί Ιατρικοί Σύλλογοι αναγνωρίζουν ότι ο εμβολιασμός και τόσες άλλες ενέργειες για την πρόληψη μπορούν να διενεργούνται και από τα φαρμακεία; Στην πρόσφατη συνάντησή μας των Ευρωπαίων φαρμακοποιών, στο Βέλγιο, η αντιπροσωπεία του Ηνωμένου Βασιλείου παρουσίασε τη νέα συμφωνία με την κυβέρνηση, όπου μεταξύ των άλλων δίδεται η δυνατότητα στο φαρμακείο να χορηγεί θεραπεία για τις ουρολοιμώξεις. Θα πρέπει κάποια στιγμή να μη σκεπτό-

μαστε μόνο στενά συντεχνιακά, αλλά να αναλογιζόμαστε ότι η διεπιστημονική προσέγγιση και η συνεργασία μεταξύ των λειτουργιών της υγείας αποτελεί προϋπόθεση για τη διαχείριση των κρίσεων και την προώθηση πολιτικών πρόληψης. Η έκθεση του 2019 από το Περιφερειακό Γραφείο του ΠΟΥ για την Ευρώπη αναγνωρίζει ότι οι κοινοτικοί φαρμακοποιοί είναι οι πιο προσιτοί επαγγελματίες υγείας και αποτελούν ακρογωνιαίο λίθο της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας. Σήμερα, σε 32 χώρες της Ευρώπης διενεργούνται 38 υπηρεσίες φαρμακείου. Οι συγκεκριμένες κατηγοριοποιούνται σε πέντε είδη: υπηρεσίες χορήγησης φαρμάκων, προώθησης και διασφάλισης της δημόσιας υγείας με εμβολιασμούς ενηλίκων, screening, διαχείριση της ασθένειας, καθώς και εξατομικευμένες υπηρεσίες διαχείρισης του ασθενούς και της αγωγής του.

Οι ελλείψεις φαρμάκων είναι ένα πρόβλημα που εντείνεται.

Γιατί λείπουν φάρμακα και σε ποιο σημείο είμαστε σήμερα;

Δυστυχώς, είναι ένα διαχρονικό πρόβλημα που οφείλεται στο ότι είμαστε χώρα με τις χαμηλότερες τιμές φαρμάκων, καθόσον έχουμε έναν κλειστό προϋπολογισμό της τάξης των 2 δισεκατομμυρίων ευρώ, πράγμα που οδηγεί τις φαρμακευτικές εταιρείες να περιορίζουν τις ποσότητες φαρμάκων που εισάγουν στη χώρα μας. Κι αυτό διότι οικονομικά δεν τους συμφέρει να διαθέτουν τις ποσότητες που απαιτούνται για να καλυφθούν οι ανάγκες των ασθενών. Επίσης, επειδή οι εγχώριες φαρμακαποθήκες που προμηθεύουν τα φαρμακεία έχουν κέρδος στα συνταγογραφούμενα φάρμακα μόλις 4,7%, επιλέγουν να τα εξάγουν σε χώρες της ΕΕ, όπου σε ορισμένες περιπτώσεις το κέρδος τους φτάνει μέχρι 250%. Βεβαίως η κατάσταση γίνεται πιο πολύπλοκη αν συνυπολογίσει κανείς ότι πολλές φαρμακευτικές εταιρείες βρίσκουν σε φαρμακεία ξένων χωρών τα φαρμακευτικά σκευάσματα που διαθέσαν στην ελληνική αγορά και εξαιτίας της οικονομικής ζημίας που υφίστανται μειώνουν περαιτέρω τις ποσότητες στην

ελληνική αγορά. Φυσικά, η κατάσταση είναι επιδεινούμενη εξαιτίας του ότι υπάρχει και ευρωπαϊκό πρόβλημα, λόγω της έλλειψης δραστικών πρώτων υλών και συσκευασιών. Το πρόβλημα των ελλείψεων ταλαιπωρεί τους ασθενείς, οι οποίοι, λόγω της αναμονής στην προμήθεια και τη λήψη των φαρμάκων τους, οδηγούνται στην ανασφάλεια και την απορρύθμιση. Ο ΠΦΣ αναδεικνύει το πρόβλημα σε συνεχή πλέον βάση, καθόσον αποτελεί πρωταρχικό πρόβλημα της καθημερινότητας του Έλληνα φαρμακοποίου, καταναλώνοντας πολύτιμο χρόνο, πόρους και δυνάμεις και απορρυθμίζοντας τη λειτουργία των φαρμακείων μας.

Πώς μπορεί να λυθεί αυτό το πρόβλημα;

Είναι υποχρέωση της πολιτείας να εφαρμόσει αυστηρά τους νόμους και να ελέγξει σε καθημερινή βάση όλους τους κρίκους της αλυσίδας διακίνησης φαρμάκου, αποτρέποντας τις πρακτι-

κές που οδηγούν σε κερδοσκοπία ορισμένων και σε διαταραχή της εύρυθμης λειτουργίας του ελληνικού φαρμακείου, αποβαίνοντας τελικά εις βάρος της δημόσιας υγείας. Αυτό συνεπάγεται έλεγχο των φαρμακευτικών εταιρειών ως προς την υποχρεωτικότητα να διαθέτουν στις φαρμακαποθήκες και στα ελληνικά φαρμακεία τις ποσότητες που απαιτούνται για την κάλυψη του Έλληνα ασθενούς, αλλά και ταυτόχρονα επιβολή πλήρους απαγόρευσης των εξαγωγών για όλα τα φάρμακα που είναι εντός πατέντας. Αποδείχθηκε ότι η τελευταία απαγόρευση περίπου 200 φαρμάκων επ' αόριστον από τον ΕΟΦ αποκατέστησε σταδιακά την επάρκεια σε αυτά τα σκευάσματα. Οι φαρμακοποιοί στηρίζουν διαρκώς την εξεύρεση βιώσιμων λύσεων σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Πώς οραματίζετε το φαρμακείο του αύριο;

Ως ενεργό πρωτοβάθμιο κόμβο υγείας, με προδιαγραφές εξατομικευμένης φαρμακευτικής φροντίδας, συμβουλευτικής, παροχής ποιοτικών υπηρεσιών υγείας στους πολίτες και ενεργής συμμετοχής σε εθνικά προγράμματα πρόληψης και προάσπισης της δημόσιας υγείας. Το πανευρωπαϊκό όργανο των φαρμακοποίων της κοινότητας (PGEU) σχεδιάζει, με τις αρμόδιες επιτροπές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τη διαμόρφωση του νομοθετικού πλαισίου για τις αμειβόμενες φαρμακευτικές υπηρεσίες, που θα τις καθιστά βιώσιμες και πολλά υποσχόμενες ως προς τη διασφάλιση της υγείας του πολίτη και την εξοικονόμηση πόρων για τα εθνικά συστήματα υγείας. Η ψηφιακή μετάβαση στην υγεία και τα νέα τεχνολογικά εργαλεία επιταχύνουν την ανάπτυξη ολοκληρωμένης φαρμακευτικής φροντίδας και προσέγγισης, με τη χρήση καινοτόμων φαρμακευτικών υπηρεσιών προς τους πολίτες. Η πανδημία, με τη σειρά της, επιτάχυνε ραγδαία τη μετεξέλιξη του κοινοτικού φαρμακείου και εμείς, ως Πανελλήνιος Φαρμακευτικός Σύλλογος αλλά και ως Έλληνες φαρμακοποιοί, οφείλουμε να προσαρμοστούμε ταχύτατα και να υιοθετήσουμε την ανερχόμενη νέα πραγματικότητα για το επάγγελμά μας. ■■■